

דף לח.

עין משפט ב.

או"ח סימן שצז פעיף ו, ז

- ו. שור לפיטום הרי הוא כרגלי מי שלקחו לשחטו ביו"ט שדעת בעליו מאתמול היה להעמידו ברשות מי שיקנה אותו ויקח אותו ביו"ט.^ד
- ה"ה אם שחטו ומכרו בשרו כל אחד מהלוקחים מוליך מנתו למקום שהוא הולך.
- ז. שור של רועה שאינו עומד לשחיטה כרגלי אנשי אותה עיר.^ה

עין משפט ד.ה.ו.ז.

או"ח סימן שצז פעיף יא

עיין לעיל דף לו. עין משפט ה

דף לח:

עין משפט א.

יו"ד סימן צח פעיף ב

- ג. נתערב מין במינו ונשפך וא"א לשערו אם נודע שהיה רובו היתר מותר^ו ואם לאו אסור.

ד. מ"ב אות ט"ו.

ה. דאין דרך לקנותו מעיירות אחרות, מ"ב אות י"ז.

ו. כרכב בזבחים ע"ט דאמר מין במינו מדאורייתא ברובו בטל. והטעם כתב ר"ת ועוד פוסקים דקימ"ל טעם כעיקר אסור מן התורה במין בשאינו מינו וכיון שנותן טעם בהיתר נהפך ההיתר להיות כולו אסור מן התורה, אבל מין במינו כיון שאינו נותן טעם בו, הטעם בטל מן התורה ברוב כדכתיב אחרי רבים להטות אלא שחכמים הצריכו ששים וכיון שנודע שהיה רובו היתר והספק הוא רק אם יש ששים או לאו הוי ספיקא דרבנן ולקולא, משא"כ כשלא נודע שהיה רוב היתר הוי ספיקא בדאורייתא ולחומרא וע"כ אסור. אבל מין בשאינו מינו כיון דאסור מן התורה עד ששים כיון שנותן טעם אפי' שנודע שהיה רובו היתר ולא נודע שהיה ששים הו"ל עדיין ספיקא דאורייתא ואסור. ש"ך ס"ק ו'. והט"ז בס"ק ב'.

אבל לדעת רש"י טעם כעיקר במין בשאינו מינו אינו אלא רק מדרבנן ומין במינו אפי'

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: ולענין מין במינו הולכים אחר השם ^א אם הוא שוה הרי זה מין במינו ^ח אבל לא הולכים אחר הטעם אם הוא שוה או לא.

באלף לא בטיל כמבואר ברש"י חולין צ"ח וק"ט ע"א ולדבריו תולין להקל מספק במין עם שאינו מינו אבל הב"י כר"ת וזהו שכתב הש"ך והטעם בדברי השו"ע ע"פ ר"ת, וכך היא הסכמת האחרונים.

ז. והש"ך כתב לדחות דברי הרמ"א וכתב שבכל הפוסקים מבואר שהולכים אחר הטעם ולא אחר השם בין להקל בין להחמיר דאם טעמם שוה הגם שיש להם שמות שונים הוי מין במינו ואם נשפך והיה רוב היתר מותר, וכ"כ הכנה"ג בהגב"י אות ס"א, וכתב דכך היא דעת מר"ן השו"ע, וסיים בכף החיים אות ט"ז דהגם שיש סוברים כדעת הרמ"א מ"מ בתר רובא אזלינן והסכמת האחרונים כהש"ך.

מ"מ כל האיסורים שאינם בטלים בששים כמו טבל וערלה ותרומה ויין נסך הולכים בהם אחר השם ולא אחר הטעם. ש"ך. כף החיים אות י"ז.

ח. כבד ובשר שני מינים הם ואפי' יצא הכבד מכלל איסור דם כגון כבד טריפה שנצלה ויצא מכלל דם אפ"ה מכח איסור טריפה או של טמאה חשוב עם בשר כשר מין בשאינו מינו. ש"ך ס"ק ו'.

ובשר עוף עם בשר בהמה ב' מינים הם. כ"כ הב"י, והש"ך שם. ושור ואיל ועז ג' מינים הם ב"י ומיירי כשהם שלמים כיון שחלוקים בשם הו"ל מין בשאינו מינו, אבל הבשר השמן עם בשר רגיל הוה ליה מין במינו דהכל שם בשר הוא. ש"ך שם לדעת הרמ"א דבשר שמא אזלינן אבל לסוברים דבשר טעמא אפי' אינם שלמים, והפרמ"ג בפתחה מצדד בזה.

מיני דגים ועופות שחלוקים בשמן שני מינים הם. ב"י וש"ך שם. ובדגים עם עופות לענין טעמא ודאי הוי מין בשאינו מינו אבל דגים עם דגים ועופות עם עופות החלוקים בשמן ולענין טעמא יש להסתפק נראה דהכל לפי הראות. ושני עופות ממין אחד אף שיש להם ב' שמות מין במינו הם. כף החיים אות כ"ב. בשר פרה ובשר חזיר אין טעמם שוה.

ובשר נבילה ובשר שחוטה שווים בשמן בחיים, וע"כ מין אחד הם, ש"ך שם. יין ישן עם יין תוסס שלא עבר עליו מ' יום שני מינים הם. וחומץ ויין שני מינים הם. ש"ך שם.

שזור של חיטים ועיסה של שעורים ב' מינים הם. ש"ך שם. ביצים טהורות עם ביצים טמאות אין טעמם שוה. והוי מין בשאינו מינו גם כנשברו אבל בשלמים אפי' זה מין במינו לא בטל גם באלף מצד שזה דבר שבמנין. כף החיים אות כ"ט, ל'.

חלב ובשר שני מינים הם. שם באות ל"א. שומן וחלב מין אחד הוא. פר"ח. ובשר שמן עם חלב יש להסתפק אם זה מין במינו. כף החיים אות ל"ג. ועיין באות ל"ד-ל"ה.

ב. ד. נתערב בשאינו מינו ונשפך שא"א לעמוד על שיעורו אפי' נודע שהיה רובו היתר, אסור ט.

ב. ה. נתערב במינו ובשאינו מינו ונשפך שא"א לשערו ונודע שהיה רובו היתר ממינו, רואין את שאינו מינו כאילו אינו ו' והשאר מותר.

י"ד סימן קט פעיף א

א. א. חתיכה שאינה ראויה להתכבד שנתערבה באחרות מין במינו ב, ויבש ביבש ל שנתערב ואינו מכירו חד בתרי מ בטיל ומותר

ט. והיינו באיסור דאורייתא אבל באיסור דרבנן כמו בשר עוף בחלב וכיוצא אם נשפך ויש ספק אם היה ששים מותר. ש"ך ס"ק ז'. ודלא כהט"ז בס"ק ה' דהחמיר בזה. ואפי' אם אפשר לברר ע"י טעימת עכו"ם כיון שאין סומכין על כך דהיום לא הוי אפשר לברורי, ובאיסור דרבנן כנ"ל מותר. כה"ח אות ל"ח.

י. והרש"ל והש"ך בס"ק ח', והפר"ח באות ח', אוסרים בזה, אבל דעת הרמ"א כדעת מר"ן השו"ע מדלא הגיה כלום, וכך הסכים הב"ח, והט"ז ס"ק ה'. ולענין דינא נקטינן כדעת מר"ן בשו"ע והרמ"א דכל בית ישראל סומכין עליהם אם לא שאין הפ"מ שיש להחמיר כדברי האוסרים. כה"ח אות מ"א. וכל זה מיירי בתערובת לח בלח או שבישלו האיסור קודם שנשפך אבל בלי זה כל שאין ששים עכשיו הרי האיסור נותן טעם ואפי' במינו אסור מדרבנן, כמבואר בסי' ק"ו ובסי' ק"ז, וזה פשוט. או מיירי שנשפך אחרי שנצטנן דאילו קודם הרי נאסר אח"כ כשנעשה פחות מששים. כף החיים אות מ"ב.

כ. ממשמעות הגמ' בחולין צ"ט-וק'. ובזבחים דף ע"ב, ובביצה ז' כתבו התוס' והרא"ש שם, והרשב"א בת"ה דאפי' איסור מדרבנן ליכא.

אבל בחתיכה הראויה להתכבד בין במינה בין שלא במינה לא בטלה אפי' באלף, כמו בסי' ק"א ומשכחת באינו מינה ולא מכירה בהרבה מינים או שווים במראה.

ל. דהיינו שאין נבלל והאיסור עומד במקומו בפני עצמו. וקמח בקמח כיון שנבלל מיקרי לח בלח, כ"כ הב"ח. והש"ך בס"ק ג'. הגם שיש חולקים וסוברים שזה יבש ביבש כיון שרבו הפוסקים דסברי לח בלח יש להחמיר. כף החיים אות ג'.
חיטים ואורז אפי' שהם דקים מיקרי יבש ביבש בין לקולא בין לחומרא אפי' חרדל ושמשומין הוי יבש ביבש. כף החיים אות ו'.

מ. ואם אין רוב בחתיכות אפי' שברוטב יש ששים כל החתיכות אסורות. ש"ך ס"ק ד'.
ואם זה מין בשאינו מינו ביבש שצריך ג"כ ששים אם אין ששים בחתיכות אפי' שיש ששים ברוטב נגד האיסור כל החתיכות אסורות, אבל החו"ד כתב כיון שיש ששים ברוטב ובחתיכות יותר אין לחוש לנתינת טעם האיסור וע"כ מותר בכה"ג אפי' שבחתיכות הגושים

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

לאכלן אדם אחד **ב** כל אחת בפני עצמה **ב** אבל לא יאכל שלושתן **ב** ביחד.
ויש מי שאוסר לאדם אחד לאכלם **ב** אפי' בזה אחר זה.

הגה: וכן יש לנהוג לכתחילה, ויש מחמירין להשליך אחד או ליתנו לעכו"ם

יש רק רוב, דכשיש ברוב ששים א"כ אפי' מין בשאינו מינו בטל בכה"ג. וסיים בכף החיים דבהפ"מ ושעת הדחק אפשר להקל. כף החיים אות ז'.

ג. דכתיב אחרי רבים להטות. ט"ז ס"ק א'. וש"ך ס"ק ו' מהלבוש.

ולא החמירו חכמים רק שלא יאכל שלושתן ביחד דהא ממנ"פ אוכל איסור. ט"ז שם.
ומש"כ חד בתרי היינו ברוב. ש"ך ס"ק ו'. ובכל דהוא יותר ממחצה סגי לבטל האיסור,
כ"כ הפר"ח אבל דעת אחרונם אחרים דוקא חד בתרי ולא סגי ברוב דבעינן כפל ורובא
דמינכר. ולענין הלכה המיקל כהפר"ח במשהוא יותר אפי' באיסור תורה אין לגעור בו. כף
החיים אות ט'.

ומה שבעינן חד בתרי ביבש דבטיל א"צ מוקפין במקום אחד וסמוכין זה לזה אלא אפי'
אחת בבית ושנים בעליה. כ"כ במשבצות זהב אות א', אולם בבית אדם חולק וס"ל
דבכה"ג אינם מצטרפים ונראה דיש לחוש לסברתו ואין להקל אלא בהפ"מ. כף החיים אות
י'.

חד בתרי דבטיל ביבש ביבש ובמינו דוקא בנתערב בודאי היתר אבל איסור שנתערב בספק
היתר אפי' בתרי אסור ופשוט הוא. כנה"ג אות ג' על הטור.

נתערבה חתיכה של איסור בב' חתיכות של היתר ולא נודע על התערובת ואכל אחת מהם
ואח"כ נודע מהתערובת אסור לאכול השנים הנותרים משום דבעת הידיעה אין כאן רוב
לומר דאחרי רבים להטות. כ"כ בחק"ל חיו"ד סי' צ"ב. וסיים דבספק ספיקא דאורייתא
ולחומרא ומיהו באיסור דרבנן יש להקל. כף החיים אות ט"ז.

נתערב חד בתרי שבטיל גם אם ב' חתיכות של היתר של אדם אחר או של שני בני אדם
אחרים ג"כ בטיל. כף החיים אות י"ז.

ס. דכשאוכל אחת אני אומר זהו של היתר וכן בכל אחת ואפי' באחרון אני אומר מה
שאכל ראשון הוה של איסור וכבר הלך לו וזה של היתר. כ"כ הב"י בשם הרשב"א. ש"ך
ס"ק ז'.

ע. משמע דוקא שלושתן ביחד אסור אבל שניים ביחד ואח"כ האחת מותר. ש"ך ס"ק ז'.
מיהו יש שמחמיר שלא לאכול שנים באדם אחד. כף החיים אות כ'.

ואם נתערבו ב' חתיכות איסור בג' היתר מותר לאכול רק ג' ולא ארבעתם שאז אחד ודאי
איסורא. כ"כ הכריתא אות ה'.

פ. ודעת מר"ן השו"ע לחשוש לדעה זו לכתחילה וע"כ אין להתיר לאכלם לאדם אחד
אלא בשעת הדחק כגון שלא יספיק לו אם לא יאכל שלושתן. כף החיים אות כ"ג.

ואינו אלא חומרא בעלמא ז.

הגה: וכל זה שנתערב במינו, אבל שלא במינו ואין מכירו ק אפי' ביבש צריך ששים ר. ואין חילוק ש בין איסור מדרבנן או מדאורייתא.

עין משפט ב. חו"מ סימן רכט סעיף ב

ג. אין כל השיעורים האלו אמורים אלא במקום שאין שם מנהג אבל

ז. וכך נראה דעת השו"ע שלא הזכיר מזה דבר, ויש שנהגו להשליך אחת מהם, ובמקום שאין מנהג יש לומר לשואל דיש מחמירין להשליך אחת מהן. כף החיים אות כ"ד. גם בשבת מותר להשליך אחת מהן ואין זה מתקן מנא דאינו אלא חומרא בעלמא. כ"כ במ"א באו"ח סי' שכ"ג ס"ק י"ד.

ואחרי שזרק אחד מהם אדם אחד יכול לאכול השנים הנותרים בבת אחת, ולא אמרינן שהאיסור נותר ברוב. כ"כ הנוב"י מה"ת חיו"ד סי' מ"ז. והביאו הפ"ת באות ב'.

ק. כגון שנחתך לחתיכות דקות ואינו מכירו, או שיש כאן ב' או ג' מינים ונודע שאחד מהמינים אסור ולא ידוע מהו כגון ששחט אחת מהן שלא כהוגן ואינו יודע איזו היא. ש"ך ס"ק ח'.

ר. והטעם דילמא יבשלם ביחד ויתן טעם, דזה מין שלא במינו. ש"ך ס"ק ט'. ונראה דאף בהפ"מ יש לאסור. כף החיים אות כ"ז.

ומין בשאינו מינו דלא בטיל בתרי אלא בששים יש בזה פלוגתא אם הדבר הוא מן התורה או מדרבנן ונפ"מ בספיקו אי הוי ספק דאורייתא או מדרבנן. והש"ך בס"ק י' הסכים שזה מדרבנן וספיקא לקולא.

וכל זה ביבש אלא בלח בלח באינו מינו לכו"ע צריך ששים מדאורייתא דקי"ל טעם כעיקר מדאורייתא. וה"ה לח ביבש ג"כ אסור מדין תורה עד שיהיה ששים ובספיקו אזלינן לחומרא ככל ספק דאורייתא. כף החיים אות ל'.

גם בלח בלח באינו מינו אם האיסור הוא פוגם או ביבש מין בשאינו מינו והאיסור פוגם בטלים ברוב אפי' מדברי סופרים דומיא דמין במינו דגם אם יבשל אותם לא יבואו לידי טעם ויהיה איסור תורה וכן עיקר, כ"כ הפר"ח באות ז', ודלא כמי שחולק. כף החיים אות ל"א.

ש. פ"י דמין בשאינו מינו אף באיסור דרבנן ג"כ יבש ביבש לא בטיל ברוב וצריך ששים, ודלא כהש"ך בס"ק ט' שכתב דבטל ברוב, מיהו דעת הפר"ח כדעת הש"ך. ואפשר דבפ"מ ושעת הדחק יש להקל. כף החיים אות ל"ד. ועיין בסי' קכ"ב סעיף ח' ובסי' ק"ב סעיף ג' בדין נתערבו כלים ביחד, ושם בכף החיים.

במקום שיש להם מנהג הכל כמנהג המדינה ^ה שיש מקומות שנהגו שיהיו כל הפירות מנוקים וברורים מכל דבר ושיהיו השמנים והיינות צלולים מכל שמרים, ויש מקומות שמוכרים אפי' יש בהם מחצה שמרים או בפירות עפר או תבן. לפיכך במקומות שנמכרים הפירות עם עפר ותבן, הבורר צרור מתוך גורן חבירו נותן לו דמי חטים כשיעור הצרורות שברר ^א שאילו הניחם היה נמכר במדת חטים, ולא יכול להחזירם למקומם שהרי אמרו אסור לערב כל שהוא ^ב.

ה. רמב"ם פי"ח מכירה הלכה י"ב.

א. ואע"ג דקימ"ל גרמא בנזיקין פטור, זה גרמי הוא ומזיק בידיים הוי והזיקו נעשה מיד. סמ"ע ס"ק ט'.

ב. דלא נהגו למכור כמותו אלא בעודו מעורב בתוכו, אבל לאחר שנפרד הצרור וניטל משם איך אפשר להזיק ללוקח בידיים לחזור ולערבו ולמכור לו צרור במקום חטים ותבואה. סמ"ע ס"ק י'.